

контексті внесок освіти в економічне зростання полягає в тому, що вона наділяє робочу силу продуктивними навичками, сприяє розширенню потенціалу знань та стимулює процеси генерування й реалізації нових ідей.

Список використаних джерел

1 Шулікін Д. STEM-освіта: готувати до інновацій [Текст] : відбувся Всеукраїнський круглий стіл «STEM-освіта в Україні: від дошкільника до компетентного випускника» / Д. Шулікін // Освіта України. –2015. – 26-29 червня.– С. 8-9.
 2 Патрикеева О.О. STEM-освіта [Електронний ресурс] / О.О. Патрикеева.– 2015.–Режим доступу: <http://www.imzo.gov.ua/stem-osvita/>

Холявко О.І., викладач

Чернігівський професійний ліцей залізничного транспорту

НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ СТРУКТУРИ РИНКУ ПРАЦІ

Сучасне суспільство динамічно змінюється, відповідно до чого відбуваються глобальні зміни на ринку праці. Розробки в галузі генетики, штучного інтелекту, робототехніки, нанотехнологій стали вже частиною життя суспільства, набувши глобального та всеохоплюючого характеру. Штучний інтелект, а також інноваційні енергозберігаючі технології заклали основу для розвитку суспільства нового типу, що детермінується комп'ютерними програмами і роботами.

Інноваційні технології, що постійно розвиваються, вимагають унікальних талантів, людей з креативним мисленням, які здатні і прагнуть до постійного саморозвитку та навчання протягом життя. Важливо, щоб працівники самі відчували необхідність і бажання в особистісному професійному навчанні та підвищенні кваліфікації, а компанії підтримували їх бажання; за умови, що держава здійснюватиме всебічну підтримку на рівні створення освітніх платформ та інститутів. За таких умов глобальне економічне співтовариство отримає кадри, які повністю будуть відповідати потребам і масштабам розвитку сучасної інноваційної економіки. Це дасть можливість для створення не тільки нових робочих місць, а й для виникнення нових професій. Перспективна професія має відповідати вимогам сучасного суспільства, що, у свою чергу, передбачає необхідність вивчення попиту, прогнозування рівня затребуваності фахівців на ринку праці в середньо- і довгостроковій перспективі. Дослідниками питань розвитку ринку праці виокремлюються кілька чинників, які слід враховувати, під час аналізу

актуальності

професій

(рис. 1).

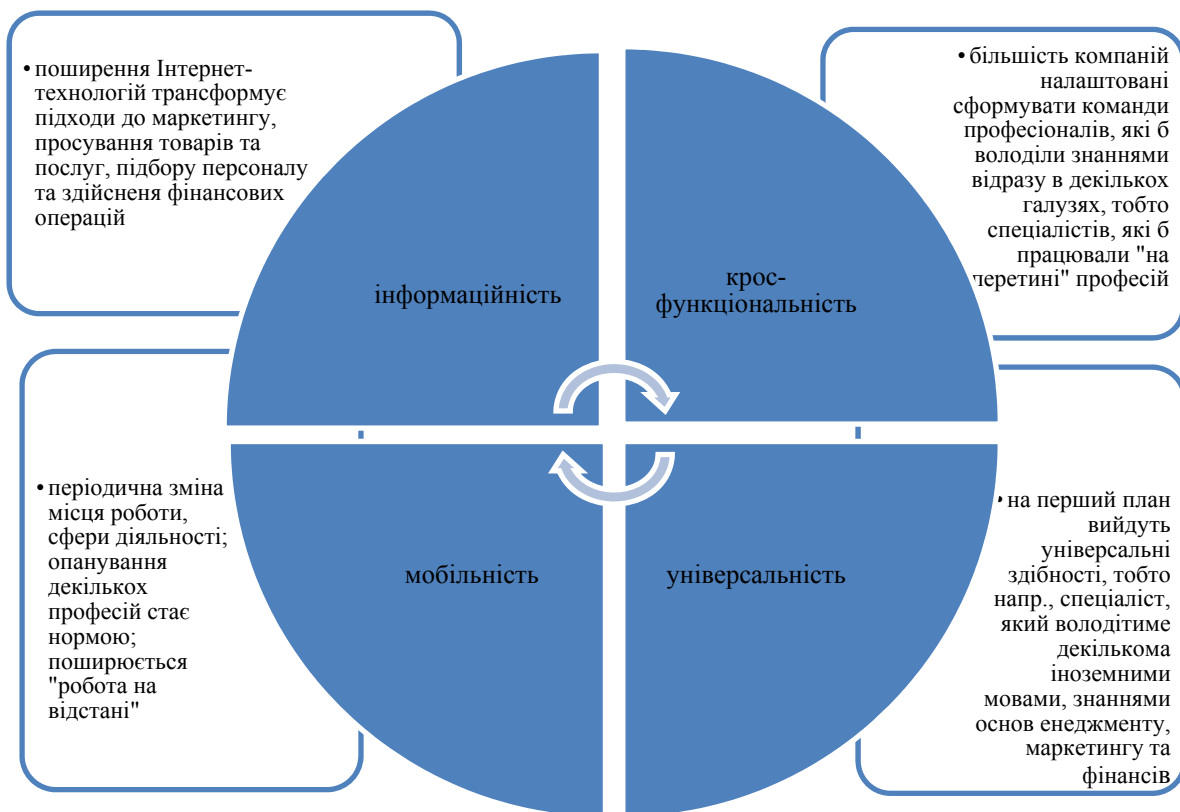

Рис. 1. Фактори аналізу актуальності професій на ринку праці

Проаналізувавши інформацію, яка подана на рис. 1, можна зазначити, що через стрімкий розвиток біо- та IT-технологій очікувано з'явиться низка професій на стику наук: біоінженер, дизайнер емоцій, city-фермер, енергоаудитор, проектувальник "розумних доріг" і т.д. Деталізовану характеристику професій майбутнього наведено в табл. 1.

Таблиця 1

**Характеристика найбільш затребуваних професій майбутнього,
за версією Світового економічного форуму**

№ з/п	Професія	Причина виникнення	Опис внутрішнього змісту професії
1.	city-фермер	урбанізація світу та ущільнення житлових умов	фахівець з обслуговування автономних екологічних конструкцій агропромислового господарства у межах міста
2.	трейдер альтернативних валют	поширення віртуальних валют	мультивалютний перевідник, який організовуватиме систему обміну між традиційними та альтернативними валютами
3.	дизайнер емоцій	аналіз та моделювання реакції аудиторії на пропоновані послуги та товари	фахівець з розробки нових методів і способів впливу на споживчий вибір і поведінку споживачів
4.	проектувальник особистої безпеки	оцінка та проектування життя людини з урахуванням можливих ризиків	фахівець з надання послуг із забезпечення та посилення особистої безпеки як на постійній основі, так і на разових засадах
5.	IT-генетик	втільнення методики внесення змін в генетичний апарат для боротьби із захворюваннями	фахівець зі складення індивідуальних планів лікування, діагностування хвороб на ранніх стадіях, програмування геному під задані параметри
6.	менеджер космотуризму	розвиток космічного туризму	фахівець з розробки програм відвідування навколосмічного простору, місячних баз, орбітальних комплексів
9	біоетик	розвиток сучасних технологій призводить до виникнення низки етичних дискусій	фахівець з органічного поєднання новітніх досягнень біологічної науки та медицини з духовністю й етикою
8.	проектувальник домашніх роботів	підвищення попиту на роботів побутового напрямку	фахівець зі створення роботів та автоматизованих технічних систем (фахівець-робототехнік)
9.	дизайнер віртуальних сайтів	популяризація подорожей віртуальними світами	Фахівець з веб-дизайну і розвинутими творчими здібностями та навичками програмування
10.	архітектор живих систем	економія природних ресурсів, виробництво енергії в місцевих умовах	фахівці з розробки технологій замкнутого циклу за участі генетично модифікованих організмів, мікроорганізмів

Джерело: складена автором на основі <https://osvitoria.media/experience/10640/>

Таким чином, на основі проведеного дослідження можна констатувати, що у найближчі десять років ринок праці зазнає суттєвих змін, відбудеться перерозподіл сфер зайнятості населення, деякі із затребуваних на сьогодні професій виявляться неактуальними, а на деякі – попит суттєво скоротиться. Окрему увагу варто акцентувати на високим темпах розвитку інформаційних технологій. Поступово IT-сфера динамічно інтегрується у всі галузі світової економіки, безпосередньо впливаючи, у тому числі, на загальне зростання економічних та соціальних показників розвитку ринку праці.

Холявко Н.І., к.е.н., доцент,

Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)

ОСНОВНІ ФОРМИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ВНЗ

В умовах становлення інформаційної економіки зростає роль сектору вищої освіти, основні суб'єкти якого – вищі навальні заклади – мають потужний потенціал (кадровий, інтелектуальний, інноваційний) для продукування нових знань, винаходів, інформації, технологічних розробок і т.п. На поточному етапі вітчизняні університети, генеруючи інноваційні ідеї, розробляючи передові технології, проходячи процедуру патентування, нерідко стикаються з низкою бар'єрів на етапі їх комерціалізації [5].

За умов інформаційної економіки наукові дослідження та їх результати перетворюються на особливий товар, цінність якого постійно зростає. Промислове використання, задіяння в господарській діяльності об'єктів інтелектуальної власності, запатентованих винаходів, розробок, технологій тощо легально реалізується шляхом їх комерціалізації. Термін «комерціалізація» у секторі вищої освіти можемо визначити як комплексну

економіко-правову категорію, що охоплює процеси організації та реалізації трансферу об'єктів інтелектуальної власності, результатів наукових досліджень в реальний сектор економіки на договірній основі [5]. Ключові форми комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності систематизовано представлені даними табл. 1.

Таблиця 1

Основні форми комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності

Форма	Характеристика
використання у власній діяльності	чітка орієнтація на актуальні потреби та проблеми функціонування суб'єкта; проведення дослідницьких робіт за власний кошт; оперативне впровадження розробок на практиці; значна залежність від рівня фінансового та матеріально-технічного забезпечення вищого навчального закладу
внесення до статутного капіталу	внесення до статутного капіталу підприємства, іншого закладу, установи, організації
лізинг	об'єкт інтелектуальної власності – обладнання; перевага використання даної форми полягає в можливості економії витрат на придбання обладнання
інжиніринг	надання інженерно-консультаційних послуг, у тому числі з питань впровадження інновацій і наукових розробок у діяльність суб'єктів господарювання
франчайзинг	об'єкт інтелектуальної власності – товарний знак
технічна допомога, кооперація	дозволяє партнерам мінімізувати ризики та витрати, пов'язані з проведенням досліджень та впровадженням їх результатів
видача ліцензій на використання запатентованих винаходів та розробок	найбільш апробована форма комерціалізації результатів наукових досліджень у секторі вищої освіти

Джерело: складено автором на основі [1-4]

Найбільшого поширення й опрацювання у практиці діяльності вітчизняних та іноземних вищих навчальних закладів набув продаж ліцензій на використання запатентованих винаходів і розробок як результатів наукових досліджень університетських учених. Враховуючи позитивну динаміку параметрів патентування винаходів представниками сектору вищої освіти, можемо відзначити перспективність подальшої активізації комерціалізаційних процесів саме за допомогою використання даної форми.

Комерціалізація результатів наукових досліджень приносить зиски основним її суб'єктам. Зокрема, для закладів вищої освіти це означає:

- забезпечення практичного використання наукових розробок;
- наповнення бюджетів вищих навчальних закладів;
- диверсифікацію джерел фінансування;
- підвищення конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг;
- розвиток співробітництва з підприємницьким сектором;
- визнання внеску вищих навчальних закладів в інноваційний розвиток національної економіки тощо[5].

Поряд із цим, наявність низки проблем на етапі практичної комерціалізації результатів наукових досліджень у вищих навчальних закладів України обґрунтовує необхідність налагодження дієвих механізмів маркетингу результатів наукових досліджень, захисту прав інтелектуальної власності, залучення й утримання висококваліфікованих кадрів, а також продуманого фінансового менеджменту. Особливий акцент, на нашу думку, варто зробити на розширенні співробітництва в рамках чотирикутника Quadruple Helix («вища освіта – бізнес – уряд – громадський сектор»).

Список використаних джерел

1. Слободянюк Н.А. Совершенствование управленского учета нематериальных активов на промышленных предприятиях Украины [Текст]. Економіка промисловості. 2010. № 50 (2). С. 36-44.
2. Остапович Г.М., Стороженко О.М., Уманців Г.В., Фоміна О.В. Інтелектуальна власність [Текст]: навч. посіб. К.: Київ. нац. торг.-ек. ун-т. 2012. 456 с.
3. Каплан Р., Нортон Д. Сбалансированная система показателей: от стратегии к действию [Текст]; пер. с англ.; 2-е изд. испр. и доп. М.: ЗАО «Олимп-Бизнес». 2003. 320 с.
4. Шуба І.В. Аналіз форм комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Вісник НТУ «ХП». 2014. № 23 (1066). С. 150-156.
5. Холявко Н.І. Концептуальні засади комерціалізації результатів наукових досліджень в умовах становлення інформаційної економіки. Бізнес Інформ. 2018. № 3.